

VILÁGOSÁG

Üzennek
a hadi-
foglyok

KOLOZSVAR,
1947 szeptember 13, szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
230. szám

Megállapították az októberben kiosztandó élelmiszer fejadagokat

Kétmilliárd új lej értékű iparcikk a falvak népének

BUKAREST. — Az élelmiszer adagolására vonatkozó tervezet — amint azt már jelentettük — elkészült. Miután a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium pontosan meghatározta a szabad forgalomban értékesíthető élelmiszereket, a városi dolgozók, fizetéses alkalmazottak, tisztviselők részére megállapították az október elsején életbelépő élelmiszer fejadagokat is. A fejadagokat a végzett munka szerinti osztályoknak megfelelően állapították meg. E szerint október elsejétől kezdve a falvakban a következő:

Bányászok részére: napi 700 gram kenyér, vagy malé, havi 500 gram cukor, havonta hatszor 350 gram hus vagy hal, kétszer havonta 500 gram zsiradék vagy olaj és havonta 500 gram szappan és 200 gram kristálysóda.

Nehézteti munkások részére: napi 500 gram kenyér, vagy malé, havi 375 gram cukor, havonta hatszor 250 gram hus vagy hal, kétszer havonta 350 gram zsiradék vagy olaj és 375 gram szappan és 200 gram szóda.

Munkások, tisztviselők és hadi nyugdíjasok részére: napi 350 gram kenyér vagy malé, havi 250 gram cukor, hatszor havonta 150 gram hus, kétszer havonta 250 gram zsiradék, vagy olaj, 200 gram szappan és 200 gram szóda.

A fizetéses alkalmazottak 14 éven átúli gyermekei és a nyugdíjasok részére a következő fejadagokat állapították meg: 250 gram kenyér, vagy malé, havi 325 gram cukor, hatszor havonta 100 gram hus vagy hal, kétszer havonta 200 gram zsiradék, vagy olaj, 250 gram szappan és 200 gram szóda.

A fizetéses alkalmazottak családtagjai és a lakosság többi tagjai részére: napi 250 gram kenyér, vagy malé, havi 250 gram cukor, hatszor havonta 100 gram hus vagy hal, kétszer havonta 150 gram zsiradék, vagy olaj, 200 gram szappan és 200 gram szóda.

A jelenleg megállapított élelmiszerfejadag az október hónap folyamán kiosztásra kerülő minimális élelmiszerfejadagot képezi. A jó termés következtében azonban lehetséges, hogy már október hónap folyamán felemeljük a fenti fejadagokat. Főképpen a malé, az olaj és cukor fejadag felemelésére van kilátás. A jelenleg megállapított október hónapban kiosztásra kerülő fejadagokat azért kellett így megállapítani, mert a kukorica, napraforgó és cukorrépa termés végső eredménye csak szeptember végén lesz pontosan megállapítható.

A fent megállapított élelmiszerek kivétel a lakosság részére másfajta élelmiszereket is (konzervek, vegyes iz, stb.) fognak szétosztani. Ezekre az élelmiszerekre, valamint az esetleges pótladagokra az új ellátási könyvecskében, „különlélek” címen külön sorszámmal vannak.

IPARCIKK A FALUSI LAKOSSÁGNAK

A városi dolgozók és fizetéses alkalmazottak ellátásával egyidejűleg az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium a falusi lakosság iparcikkokkal való ellátására vonatkozó tervezetet is elkészítette. A mezőgazdasággal foglalkozó lakosság részére a szövölkeztetk utján kétmilliárd új lej értékű ipari

ártut osztanak szét. Szétosztásra kerülnek mezőgazdasági szerszámok, szövetek, vásznak, cipők, illetve lábbeli, háztartási cikkek, épitőanyagok és más ipari termékek.

A minisztérium intézkedett arról, hogy a földművesek részére szánt nagymennyiségű iparcikk rövidesen eljusson a szövetkezetekhez, hogy ott maximális áron rendelkezésére álljon még a tél beállta előtt a vásárlóknak.

JÓVÁHAGYTA A MINISZTER-TANÁCS A CSEH-SZLOVÁKIAVAL KÖTÖTT EGYZEMÉNYEKET

Groza Péter miniszterelnök elnökletével szerdán a déli órákban minisztertanácsot tartottak a kormány tagjai. Az ülésen Groza Péter miniszterelnök ismertette a román kormányküldöttség cseh-szlovákiai látogatását és a látogatás alkalmával elért eredményeket.

A jelentés után a minisztertanács teljes melegezéssel vette tudomásul a Románia és Cseh-szlovákia között megkötött egyezményeket és az elért szép eredményekért köszönetét fejezte ki Groza Péter miniszterelnöknek és a küldöttség többi tagjainak.

A minisztertanács ezután folyó kormányzati ügyeket tárgyalta.

MIKOR KEZDŐDIK AZ ELEMISZEREK ÉS KÖZÉPISKOLÁKBAN A TANÍTÁS?

A nemzetnevelésügyi minisztériumból származó értesülés szerint az összes romániai elemi és középiskolákban a tanítást valószínűleg szeptember 29-én, de legkésőbb október 1-én kezdik meg.

EMELKEDIK A ROMÁNIAI PETRÓLEUMTERMELÉS

Az ország gazdasági helyreállítása és a pénz stabilizálása végrehajtásával megbízott miniszterközi bizottsághoz beérkezett hivatalos jelentések szerint az 1947. év második felére megállapított petróleumi termelési terve a folyó év augusztus havára 322.720 tonna petróleum kitermelését irányozta elő. Ezzel szemben ténylegesen 331.469 tonna petróleumot

termeltek ki, tehát 8749 tonnával többet az augusztus hónapra előirányoztnál.

Az illetékes tényezők meglelték a szükséges intézkedéseket a romániai termelés mennyiségének további jelentős emelése biztosítására.

CSÁKÁNY BELA DR. A NEMZETI BANK FELÜGYELŐBIZOTT-SÁGÁNAK TAGJA

A hivatalos lap 202. számú királyi kéziratot közöl, amely dr. Csákány Bélát, a Magyar Népi Szövetség országos főtitkárát, a végrehajtóbizottság tagját, országgyűlési képviselőt a Nemzeti Bank felügyelőbizottságának tagjává nevezi ki. A kinevezés azt bizonyítja, hogy az ország demokratikus kormánya bekapcsolja Románia gazdasági és pénzügyi újjáépítésébe a romániai magyarság demokratikus gazdasági erőit és szakembereit is.

LETARTÓZTATTÁK A „MOMENTUL” CÍMŰ BUKARESTI LAP EGYIK TULAJDONOSÁT

A fővárosban megjelenő „Momentul” című bulvárlap Melle Jean nevű tulajdonosát letartóztatták. Súlyos vádak emeltek ellene, amelyeknek részleteit a vizsgálat érdekében egyelőre nem hozzák nyilvánosságra.

KÉSZÜLNEK A JÖVŐ ÉVI TERMELÉSI TERVEK

Az ipari- és kereskedelemügyi minisztériumban hozzá kezdtek az 1948. évi termelési tervek elkészítéséhez.

A tervek elkészítésébe bevonják a Legfelsőbb Gazdasági Tanácsot, az ipari hivatalok vezetőit, az AGIR-t, UGIR-t, valamint számos szakembert és szakelőadót.

MENNYI LESZ AZ EGYZEMÉNYES MUNKA DIJAZÁSA?

A miniszterközi bizottság jelenleg az egyezményes munka díjának megállapítása kérdésével tanulmányozza. Az alapul az, hogy az egyezményes munkáért a dolgozó nem kaphat többet, mint alapfizetésének 50 százaléka.

Az Országos Szakszervezeti Tanács és a miniszterközi bizottság

A legnagyobb gond

ma nemcsak a fogyasztók, de az ország be az üzérkedők ellen, megszigorították vezetői számára is az élelmiszeri kérdés megoldása. A múlt évi aszály és az infláció okozta hosszas, sokszor embertelen nélkülözések után, a tél kapujában s az ideji kelletítő termék tudatában, joggal várhatja minden becsülettel dolgozó ember, hogy napi kenyere biztosítható. Erre kétségtelenül meg is van minden lehetőség. S mégis nemcsak Kolozsvár, nemcsak Bukarest, hanem az ország csaknem valamennyi városa közellátási nehézségekkel küzd.

Foglalkoznunk kell ezzel a kérdéssel. Nyíltan és őszintén fel kell tárunk a helyzetet. Annál is inkább, mert a soraink közt ólálkodó reakciók, üzérkedők és maguk a tájékozatlan jóindulatu egyének is a jelenlegi közellátási nehézségeket félremagyarázzák.

A jelenlegi közellátási nehézségeket az ország vezetői minden erejükkel megoldani igyekeznek. Megoldani, de nem az üzérkedők, a valutások, hanem a nép, a dolgozók előnyére. S mert így igyekeznek megoldani, szinte természetesen, hogy azok, akiknek ez nincs igénye, kik az aszály és az infláció idején kiéheztették a dolgozó népet, ma mindent elkövetnek, hogy földműveseinket távolítsák a piacoktól, megzavarják az egészséges árcserét, a normális pénzforgalmat, mert ők nem bíznak a kövérre, s nem tömböttek degeszre a pénztárcájukat, széjfeiket.

Menten megértjük ezt, ha azokra az intézkedésekre gondolunk, amelyeket közellátási kérdéseink megoldására fogantatosítottak illetékesek. A stabilizáció végrehajtásánál óvatosan ügyeltek arra, hogy az a nép érdekében történjen. Ezért csak a dolgozók kerestéből származó pénz váltották be. Az új fizetések és árak megállapításánál az 1938. évi ár- és bértényezőket vették alapul azzal a különbséggel, hogy fokozták a pénz és a fizetések vásárló erejét. Ugyanakkor pedig csak fokozatosan bocsátják ki a pénzt a forgalomba, nehogy a pénzbőség felhasználatra, egyesek ismét nagyobb-mennyiségű árut halmozhassanak össze s elvonhassák a közfogyasztás elől. Ezzel egyidejűleg szigorú ellenőrzést vezettek

szükség volt ezekre az intézkedésekre. Feltétlenül szükség volt. Csakis így lehetett az árcsere egészséges körforgását Feltétlenül szükség volt. Csakis így lehetett azt, hogy a termelő maga értékesítse árúját a zsaroló közvetítők nélkül s ugyanígy szerezhesse be a maga részére szükséges portékát.

Epp ezért igyekezünk ma mindent elkövetni gazdasági életünk nem dolgozó s serahada, hogy az új rendszert, az egészséges rendszert félremagyarázza földműveseink előtt. Járják a falvakat s a legképtelenebb riasztó híreket terjesztik arról, hogy a városba behozott terményt elveszitek, elkobozzák, hogy a pénznek nincs értéke, hogy a földműveseknek nem adnak ipari árut s így tovább.

Mi az igazság? — Az, hogy a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium általánosan újabb és újabb könnyítésekkel teszi lehetővé, hogy földműveseink keserves munkájukkal termelt árújukat teljesen szabadon értékesíthessék. A vasúti díjakat leszállították 75 százalékkal, leszállították az illetékeket, a piaci helypénzt, megszüntették az ellenőrzést háztól számitva egészen a piacig s így megmenetették falusi dolgozóinkat számtalan kiadástól és a felesleges és sokszor önkényes zaklatástól. Az ipari termékek fokozottabb piacra dobásával pedig lehetővé teszik, hogy pénzüikkel, az erős új lejjel, beszerezhessék mindazt, amire szükségük van. A piaci felhozatal már emelkedőben van az intézkedések következtében és további általános javulás várható.

Az illetékesek tehát mindent elkövetnek, hogy legnagyobb gondunk megoldódjék. Most már aztán rajtuk a sor, hogy földműveseinkben a bizalmat megerősítsék, azokat pedig, akik vak lármával, tudatos félrevezetéssel igyekeznek a jó közellátást megakadályozni, leleplezzék és könyörtelenül lejusztunk rájuk. Minden lehetőségünk megvan a jó közellátásra s azt a kormány és a nép közösen rövidesen meg is oldja. (—)

szakértőinek megállapítása szerint a romániai ipari termelés teljesítő-képessége és a rendelkezésre álló nyersanyag mennyisége a termelési színvonalnak 50 százaléknál nagyobb emelését jelenleg még nem teszi lehetővé és így az egyez-

ményes munka díjazása sem lehet nagyobb az alapfizetés felénél. Elvként szögezték le azt is, hogy az egyezményes munka után járó díjazást csak az erre minden tekintetben jogosított dolgozók élvezhessék.

Megalakult a görög szabadságharcosokat segítő romániai bizottság

BUKAREST. — Az ország fővárosában népes gyűlésen alakították meg a görög szabadságharcosokat segítő országos bizottságot. Az alakuló gyűlésen részt vettek a Tudományos Akadémia, a bukaresti Egyetem, a Népvédelem, az Országos Szaktanács, az Antifasiszták Nők Szövetsége, az Ifjúság Szövet-

ség, a Demokrata Ifjak Országos Szövetsége, valamint a hadsereg kiküldöttei. A lelkes hangulatban lefolyt alakuló gyűlésen számos neves író és vezető értelmiségi vett részt. Elnökké Apostol Gheorghet, az Országos Szaktanács elnökét választották meg.

Nagy esata bontakozott ki a Parnasszus-hegységben Az USA viseli a görög monarcho-fasiszta csapatok minden költségét Markosz tábornok jegyzéke az ENSZ-hez

A görög szabadságharcosok rádiója jelenti, hogy a demokratikus haderő csapatai folytatták előnyomulásukat Nyugat-Thráciában és Mecedóniában és ismét számos helyiséget foglaltak el. A felszabadított területek férfilakossága mindenütt tömegesen csatlakozik a szabadságharcosok hadseregéhez.

Sajtójelentések szerint a Parnasszus-hegységben, mintegy 100 kilométernyire Athéntől, nagyszabású hadműveletet tartanak. A csata részletei még nem ismertek.

Markosz tábornok, a demokratikus hadsereg főparancsnoka jegyzéket juttatott el az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez, megállapítva, hogy a szabadságharcosok nem ismerhetik el az athéni kisebbségi reakciós kormányt. Közli a jegyzék, hogy a harcot a demokratikus haderő csak abban az esetben hajlandó abbahagyni, ha az Egyesült Államok és Anglia nem avatkozik be többé a görög belügyekbe és Athénben koalíciós kormány alakul az összes demokratikus pártok részvételével.

A demokratikus hadsereg jelentős nyerésének idején a monarcho-fasiszta rendszer egyre fokozza a terrort. Athénben most folyik az EAM öt vezetőjének „büntöré”. Többek között az a vád ellenük, hogy az EAM hivatalos lapja urján biztatták a szabadságharcosokat. A vádlottak között van az EAM főtitkára is.

Görögországból érkező hírek szerint egyik legjellemzőbbike az ottani amerikai katonai misszió ügyvivőjének kijelentése, aki nyíltan beismerte, hogy a görög monarcho-fasiszta csapatok minden költségét az Egyesült Államok viseli.

Az USA imperialista nagytőkés körének érdeke, hogy Görögországban továbbra is uralmon maradjon a népi nyomó rendszer.

NAPIRENDELEN MARAD AZ EGYIPTOMI KÉRDÉS

A Lake Successben ülésező Biztonsági Tanács az egyiptomi kérdést és az atomellenőrzés ügyét tárgyalta. A tanács, a

kinai és ausztráliai megbízottak próbálkozásai után, akik Anglia érdekében a kérdés megkerülését és elodázását óhajtották, elhatározta, hogy továbbra is napirenden tartja a kérdést.

Mint ismeretes, az egyiptomi kormány az angol csapatok Egyiptomból és Szudánból való kivonását kívánta. Az angol imperialisták azonban hallani sem akarnak arról, hogy Szudánt feladják. Az, hogy Szudán szerves része Egyiptomnak s az ország független életéhez Szudán odatartozása feltétlenül szükséges és Szudán népének szabadsága csak így biztosítható, ez természetesen nem érdekl az angol imperializmus képviselőit.

GROMIKO LELEPLEZTE AZ USA ATOMPOLITIKÁJÁT

Ami az atomerő ellenőrzésének kérdését illeti, ezzel kapcsolatban idénünk kell Gromikonak, a BT jelenlegi elnökének beszédét, aki megadta az Egyesült Államokat, hogy mindent elkövetnek annak érdekében, nehogy meggye-

zés jöhessen létre az atomellenőrzés ügyében. Gromiko megállapította, hogy ezek a törekvések ellentmondanak azoknak a frázisoknak, mintha az USA a béke érdekében történő atomellenőrzésért szálalana síkra.

Kaliforniában megalakult az Amerikai Halaadó Párt, melynek vezetésében részt vesznek a szakszervezeti szövüti-gek, valamint a farmerok szövüti-gének kiküldöttei. Máris csatlakozott a párthoz számos haladó szellemi szervezet, többek között az amerikai négerk nemzetli szervezete is. A párt Wallace elnökjelöltéjét fogja támogatni.

MERENYLET HÁROM CSEH-SZLOVÁK MINISZTER ELLEN

Prágában hivatalosan közölték, hogy esütörtökön éjzaka merényletet kíséreltek meg Magyar külügyminiszter és két miniszterérel ellen. Az ismeretlen merénylők csomagba rejtve pokolgépet küldöttek a három politikusknak. A csomagokat felbontották és a bombákat ártalmatlanná tették.

H I R E K

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Távbeszélő: 258.

Felölts szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Előfizetési díj egy hónapra: 120 lej. Papoknak, tanítóknak, nyugdíjasoknak 100 lej. — Postacsekkszám: 40.625.

Miről ír a „Dolgozó Nő”?

Megjelent a „Dolgozó Nő” új száma. Tartalma gazdag, színes, változatos, érdeklődésének középpontjában a pénzügyi helyzet áll. Napjaink legidősebb kérdésével foglalkozik Látó Anna vezető cikke, hasznos és gyakorlati utmutatásokat ad az asszonyoknak Kőr Balázs és az események lüktető lélegzetét hozza Asztalos Ágnes és Jakab Edit riportjai. A „jó háziasszony” is pontosan kiszámítja, hogy mennyibe kerül egy vasárnapi ebéd rögzített lejben és még a gyermekek is utmutatást kapnak arra, hogyan kell megőrizni a jó pénz értékét. A szakszerkesztési választásokról Kovács Andor ír színes riportot.

Irodalmi karcolatokkal Dóry Erzsébet,

Marton Lili és Jakab Edit szerepelnek. derült és mosolyt Kőműves Géza szolgált. Dante Poklának részlete mellett Alexandru Sahighian és Jagamas Ilona versét közli a lap. Az állandó rovatok anyaga színes és sokrétű. Hirt kapunk a nagyvilág asszonyainak életéről, meg tudjuk hol varratnak a moszkvai nők, hogyan dolgoznak cselekvő asszonyaink. De tanácsot kapnak az anyák is gyermekeik nevelési kérdéseiben, a háziasszonyok a háztartás ügyes-bajos dolgaiban, öltözködési és szépségpolási kérdésekben és végül négy szép, tartalmas oldalt kapnak a gyermekek is, ami néhány délután kitünő szórakozást biztosítja.

NEM VALLALJÁK AZ ARDRÁGITÓK és gazdasági szabotálók jogvédelmét az aradi és aradmezei ügyvédek sem. Így határozott az aradi ügyvédek szakszervezete legutóbb megtartott ülésén. A szakszervezet tagjai nem tartják megengedhetőnek, hogy védelmet, jogi tanácsot adjanak olyan elvetemült egyéneknek, akik a közönség rovására üzérkednek, árdrágitást és gazdasági szabotázst követnek el, míg a dolgozók hatalmas tömege megfeszített munkával és gyakran nélkülözve fáradozik az ország gazdasági és pénzügyi helyreállításán és ezzel az általános élet-színvonal megjavításán. Ugyanezt tették a napokban a nagyváradi ügyvédek is. Mikor követik a példát a kolozsvári ügyvédek?

IPARMŰVÉSZETI TANFOLYAMOT rendez a marosvásárhelyi Szaktanács kulturális bizottsága. A tanfolyam szeptember 22-én kezdődik. Célja az iparművészet különböző ágaiban dolgozó munkások tudásának továbbfejlesztése. A reklam-grafika előadói Sántán Imre és Schmednerek János. A díszítő festészetet Bene József és Lázár Eva ismereti. A lakberendezés és bútortervezés, stílusmeretek előadói Jeddy Sándor, a díszítő szobrászatét (domborművek, agyagmintázás, fajfaragás) Iszák Márton.

TÖMEGESEN TARTÓZTATJÁK LE BIHARBAN AZ ARDRÁGITÓKAT. A megyei gazdasági ellenőrző hivatal letartóztatta Selegen Zsuzsa és Boros Balázs gyanús lakosokat, akik a szőlőt a hivatalos árnál drágábban árulták. — Keresek Kálmán székelyhídi lakost azért tartóztatták le, mert bejelentetlen és iparigazolvány nélkül működő ténnyelűhelyben évek óta készített ki bűrkéket. — Letartóztatták Raban Vasile híd-seli gazdát, mert a Nemzeti Szövetkezeti Intézetnek, az INCOOP-nak beszolgáltatott búzája közé kavicsot kevert, hogy nehezebb legyen. Bán Mihály és Bán Szavátte pedig homokot kevert a beszolgáltatott buza közé.

A KOLOSZVÁRI ROMÁN OPERA BALETTISKOLÁJÁT Moravszky Roman mester vezetésével szeptember 20-án, szombaton délután 6 órakor nyitja meg. Beiratkoznak a gyermekek és 18 éves korig fiúk és lányok.

A „MESERIASUL” (KISIPAROSOK FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE) felhívja tagjait, hogy kenyérellátásuk biztosítása céljából jelentkezzenek a Szövetkezeti Karolina-tér 9. szám alatti üzlethelyiségében szeptember 12-én reggel 8—1 és délután 3—7 óra közötti ellátási könyvecskéikkel (cartela) és személyazonosság igazolványukkal.

104 EVES ASSZONYT TEMETTEK A NÁPOKBAN ARADON, neve: özvegy Weinberger Edéné, született Grünér Rozália. Az elhunytat öt leánya, tizenegy unokája, öt dédunokája és két ükunokája gyászolja. Legidősebb dédunokája 34 éves, a legfiatalabb pedig 8 éves. Eletben maradt két testvére közül a „kis-öccse” 96, a „hugoskájá” 88 éves. Fényképét a moszkvai „Izvesztia” is közölte, mint Románia legöregebb választóját. A szavazások után az öregasszony bizalmas körben bevallotta, hogy a Demokratikus Pártok Blokkjára ütötte a pecsétet. A találgatók szerint Grünér Rozália

nemcsak Aradnak, vagy Romániának, hanem talán Európának is legöregebb asszonya volt.

BESZERZŐCSOPORTOK FIGYELMÉBE! A vármegyei gazdasági hivatal felhívja az összes beszerzőcsoporthoz (ekonomátok) figyelmét, hogy a tüzfűtészetszámítás az 1947—48. évi időnyre meghatározott határidőben történik. A beszerzőcsoporthoz (ekonomátok) felelős vezetői kötelesek a közléstől számított 8 nap alatt azzal a szakmai céggel, amelyhez beosztották, a szerződést megkötöni és a tüzfűt elszállítani, mert ellenkező esetben a tüzfűtakereskedőnek, illetve tüzfűtártnak az átadási határidőre vonatkozó kötelezettsége megszűnik.

A KOLOSZVÁRI KISIPAROSOK TEMETKEZÉSI EGYESÜLETÉNEK elnöksége felkéri tagjait, hogy saját érdekében tagsági könyveikkel és személyenkint 30 lejrel jelenjenek meg az egyesületnél tagsági jogaik rendezésére.

A 12 SZÁZALEKOS RENDKIVÜLI ILLETEK (exceptional) a pénzügyminisztérium rendelete értelmében — további intézkedésig — kimutatás (borderou) alapján készpénzben róható le. Üzemek és azok fiókjai 10 naponként kereskedelmi cégek és vállalatok 5 naponként kötelesek az illeteket a pénzügyigazgatásnál leróni.

RENDŐRSÉGI HIREK. Azonnal jelentkezzenek a központi rendőrség 11 számú szobájában azok a CFR alkalmazottak, akik a folyó évi augusztus havában, a stabilizáció előtt az Arad megyében lévő Feketetelep községből elhagyták Puritan Ioan leányát, hogy a gyermeket átadhassák szüleinek. Az önként jelentkezést elmulasztókat átadják az ügyészségnek. — Gazdátlan szamarat talált szeptember 4-én Albisi Lőrinc kolozsvári lakos. Tulajdonosa a tulajdonjogot bizonyító iratokkal jelentkezzenek a központi rendőrség közigazgatási osztálya könyvelőségénél, a 11-es számú szobában.

EGY KILÓ ARANYAT találtak Oláh Imre csikszeredai lakosnál, amikor Magyarországról visszatért Romániába és engedély nélkül átlépte a határt. Oláh Imre nemrégiben átszökött Magyarországra és most visszatérésekor egy kiló aranyat, 635 gram tört aranyat és egy 445 gram súlyú arany cigarettatárcát hozott magával. Az értékeket elkobozták, Oláh Imrét pedig tiltott határátlépésért és csempészésért átadták a katonai törvényszéknek.

A BIHARMEGYEI OLAJMÁLMOK szeptember 15-én megkezdik az olajsajtólást.

Kolozsvári mozik műsora:

CAPITOL: Fernander a világ körül. Zenés, kacagató vígjáték.

CORSO: Javitás miatt zárva.

RIO: Makrancos hölgy. Főszereplők: Karády Katalin, Jávor Pál. Előadások: 3, 5 és 9 órakor.

ROYAL: Magam utját járom.

SELECT: Stan és Bran. Oxfordi diákok.

URANIA: Ejjeli támadás. Főszereplők: William Boyt.

U. S. I. C.

felkéri az összes vendéglős, korcsmáros, bogdás, fűszer- és élelmiszerkereskedőket, hogy a. hó 14-én (vasárnap) d. e. 10 órakor a Kereskedelmi Kamara nagytermében megtartandó értekezleten részt venni sziveskedjenek.

33 millió stabil lej értékű ipari anyagokkal elkövetett csalást leplezték le Brassóban

BRASSÓ. — Óriási arany csalást leplezték le Brassóban a rendőrség és a gazdasági ellenőrző közegek. Egy Onica Petre nevű rendelkezési állományba helyezett őrnagy több bűntársával együtt hamis igazolványok alapján egy állítólagos katonai raktár részére a Malaxa és a Metrom művektől több mint 33 millió stabil lej ér-

tékű rezet, vörösrezt és vasat csak ki s egy széles hálózatu bünszövetkezet utján, amelynek neve COMINVEST volt, a feketepiacon értékesítette. Az államtól kicsalt elsőrendű iparcikkeket és nyersanyagokat az egész országban terjesztették és szállították. A rendőrség az óriási aranyu

csalással kapcsolatban számos egyént letartóztatott, köztük Onica Petre volt őrnagyot, a bukaresti Gross testvéreket és Donenfeld nevezetű ugyancsak bukaresti kereskedőt, mint a bünszövetkezet vezetőit. A vizsgálat folyik. További szenzációs letartóztatások várhatók.

Kiknek üzennek a Kolozsváron átutazott hadifoglyok?

KOLOZSVÁR. — Szeptember 10-én — mint megírtuk — a kolozsvári vasúti állomáson áthaladt az a vonat, amely Máramaroszigetről Foksányba telepítette át az erdélyi hadifoglyokat. A foglyok lapunk utján az alábbi üzeneteket továbbítják hozzátartozóiknak:

Stiger Jánosnak Kolozsvár, Jancsó Pál-utca 6 alá üzen fia: Steiger János, hogy egészséges, jól van.

Réti Kálmánnak Páva községbe (Háromszék megye) üzeni fia: Réti Ferenc, hogy egészséges, jól van, mindenkit szeretettel üdvözlöl.

Borbáth Jánosnének Osdola (Háromszék megye) üzeni férje: Borbáth János, hogy egészséges. Legyen nyugodt, sokszor csókolja.

Szász Ferencnek Ulke községbe (Udvarhely megye) üzeni fia: Szász János, hogy egészséges, sokszor csókolja.

Baricz Jánosnének Osdola községbe (Háromszék megye) üzeni férje: Baricz János, hogy egészséges.

Pál Gyulánének Barcaufaluba üzeni férje: Pál Gyula, hogy egészséges.

Jakabos Ferencnek Nyujtód községbe (Háromszék megye) üzeni fia: Jakabos

Imre, hogy egészséges, sokszor csókolja. Szabó Istvánnének Feldoboly (Dobali de sus) községbe (Háromszék megye) üzeni férje: Szabó István: egészséges, jól van.

Szabó Mihálynak Remete községbe (Csik megye) Borviz-utca 1314 számra üzeni fia: Szabó Bálint, hogy egészséges, sokszor csókolja.

Pálfi Dénesnek Homoródmás községbe (Udvarhely megye) üzeni fia: egészséges.

Szabó Jánosnak Nagyiratos községbe (Arad megye) üzeni fia, hogy egészséges és levelet kér Foksányba.

Világosság-Sport

Uj Európa-csucsot állítottak fel Monte-Carlóban az Európa-uszóhajóversenysorozat első napján

MONTE-CARLO. — Ünneplés keretében nyitották meg Monte-Carlóban az Európa-uszó és vízilabdabajnokságokat, 16 nemzet részvételével. Az első napon már az elődöntőben Jany (Franciaország) a 100 méteres gyorsúszásban új Európa-csucs-eredményt állított fel 56.2 mp.-es idővel. Az első versenynap elődöntőinek részletes eredményei: 100 méteres gyorsúszás I. csoport: 1. Jany (Franciaország) 56.2 mp.-cel. Uj európai csucs-eredmény! 2.

Olsson (Svédország) 56.8 mp. 3. Szatmári (Magyarország) 59.4 mp. II. csoportban: 1. Kádas (Magyarország) 59.3 mp. 2. Miroslavics (Jugoszlávia) 59.6 mp. 3. Lunden (Svédország) 1 perc 00.5 mp. III. csoportban: 1. Patin (Anglia) 1 perc 02 mp. 2. Horvin (Hollandia) 1.02.5 mp. A döntőbe a három csoport első két helyezettje és mint a legjobb harmadjik Szatmári (Magyarország) került. A 100 méteres női gyorsúszás döntőjébe Gibson (Anglia) 1 perc

17.2 mp.-es, Harut 1 perc 17.6 mp.-es, Galioux (Franciaország) 1 perc 18.2 mp.-es és Novák Ilonka (Magyarország) 1 perc 19.1 mp.-es idővel kerültek be. A vízilabdabajnokságért Hollandia és Olaszország csapata 3:3 arányban eldöntetlenül játszott. A mérkőzés esélyese Hollandia csapata volt, de az olaszok eredményesen játszottak és a hollandok csak az utolsó percben elért góljukkal tudták kiegyenlíteni.

Kik vezetnek az NB I. ötödik fordulójának mérkőzéseit?

BUKAREST. — A Nemzeti Bajnokság ötödik fordulójának mérkőzéseit a következő játékezők vezetik: Kolozsváron az Univerzitatea—Ciocanul mérkőzés játékezője Daju S. (Temesvár) lesz, míg a határjelzők Moldován Viktor és Deák Ferenc. Temesváron a CFR (Temesvár)—Dermata mérkőzést Ceauoreanu (Bukarest), Aradon az ITA—Hadsereg mérkőzést Sipos István (Kolozsvár), Ploestiben az FC Ploesti—Unirea Tricolor mérkőzést Ionescu Gh. (Bukarest), Marosvásárhelyen a Dermant—Szabadság mérkőzést Cristea M. (Bukarest), Resicán az UDR—Jiul mérkőzést Freund Emil (Temes-

vár), Bukarestben a Juventus—Vasas mérkőzést Kroner Péter (Bukarest), a CFR (Bukarest)—MMSK mérkőzést pedig Tope Jonecsu (Ploesti) vezeti. Az NB II. negyedik csoportjának vasárnapi fordulójában lejátszandó mérkőzéseinek játékezői: Szalmáron Törökvs—Tisza, vezeti Rosenberg (Nagyvárad), Aninabányán: Aninabánya—Sodronyipar, vezeti Colda (Petrozsény), Fogarason: Explosivij—Phoenix, vezeti Bolani (Brassó), Nagyváradon: Crisana—CFR (Marosvásárhely), vezeti Orosz Gábor (Kolozsvár), Nagybanján: Minaur—Solvay, vezeti Benciu (Szatmárnémeti), Diesőszentmár-

tonban: Stiela—Surianul, Szücs (Marosvásárhely), Kolozsváron: CFR (Kolozsvár)—CFR (Piski), vezeti Bozedcan (Marosvásárhely), határjelzők: Harasztosi Jenő és György Géza. A kolozsvári CFR—CFR (Piski) mérkőzés fél 3 órakor, míg az Univerzitatea—Ciocanul mérkőzés egyenlő 5 órakor kerül lejátszásra. A Ciocanul: Gorenstein, Ambrus, Novák, Siclovan, Niculescu, Teodorescu, Farkas, Bartha, Horváth, Höffling, Moisescu összeállításban, míg az „U” Cristea, Vigu II., Medrea, dr. Joja, Luca dr., Radulescu, Husa, Roman, Dascalu, Medrea III., Coracu összeállításban játszik.

SPORTHIRADÓ

SZTALINGRÁDBAN most tartották meg Moszkva alapítása 800. évfordulója alkalmából a 120 km-es marathoni uszást. A versenyt dr. Iszkander Fajzulin nyerte meg. Ideje 23 óra 37 perc 22 másodperc. Teljesítménye példátlan mind szovjet, mind európai viszonylatban.

AZ EURÓPA-evezős bajnokságban Luzernben a kormányos ketőst Magyarország versenyzői: Zsifnik és Szendey nyerték meg.

A BELGIUMI FC LINOISE labdarugócsapata Prágában 8:1 arányban győzött a Viktoria Ziskov csapata elleni mérkőzésen.

SVÉDORSZÁG válogatott labdarugó csapata Borasban (Finnország) 7:0 arányban győzött a finn válogatott ellen.

A KOLOSZVÁRI kerületi labdarugó bajnokságot 12 csapat, köztük egy vidéki csapat is az egeresi Minerul, játszik. Az első forduló szeptember 21-én játszák le a következő pörösítésben: KKASE—Textila, Olimpia—Hag-gibbor, Dohánygyár—U „B”, Fer-meta—Dermata „B”, Vasas „B”—Monosor, Minerul—CFR „B”. Az ifjúsági bajnokság sorsolását csak a szeptember 16-i ülésen adják meg, mert eddig csak 7 csapat nevezett be.

A KOLOSZVÁRI MOTO CLUB, készülvé az október 5-i feleki nemzetközi versenyekre, ma, pénteken este 8 órakor az Unió-utca 21 szám alatt értekezletet tart.

A DERMATA—CARMEN (Nagyvárad) NB férfi kosárlabdamerkőzést vasárnap délelőtt 10 órakor a börtönök sporttelepén tartják meg. A Dermata Bodoni, Gámenczi, Rehon, Rigó, Koós, Berkessy, Russu, Rajk összeállításban játszik.

A DERMATA ökölvívó és teniszezői szombaton és vasárnap Aradon az ITA ellen játszanak.

A ROMÁN KUPAERT a teke-mérkőzéseket a következő sorrendben bonyolítják le: Villamosmü I.—Belga II., visszavágó szeptember 19-én, pénteken. Juventus I.—Dahlia I. szeptember 15-én, hétfőn, visszavágó 18-án, csütörtökön. A

Junior I.—CFR műhely mérkőzést már lejátszották. Belga I.—V. Rapid II. ma, pénteken, visszavágó 13-án, szombaton. Zsinor I.—CFR műhely I. szeptember 14-én, vasárnap, visszavágó 18-án, csütörtökön. Remény II.—CFR pályafenntartás I. szeptember 13-án, szombaton, visszavágó 16-án, kedden. A V. Rapid KASE—Olimpia I. mérkőzés első fordulójának lejátszási idejét még nem állapították meg, míg a visszavágó 18-án, csütörtökön kerül lejátszásra.

AUSZTRIA—MAGYARORSZÁG válogatott labdarugó mérkőzés lesz vasárnap, szeptember 14-én Bécsben, míg Budapesten Bécs—Budapest labdarugó mérkőzés.

A MAGYAR munkás kézilabdások szép játékkal 17:2 (7:1) arányban győzték le a svájci munkás válogatottat.

MÁRAMAROSSZIGETRE

Nagybanján keresztül szeptember 15-től kezdődőleg minden hétfőn és csütörtökön reggel 5 órakor kényelmes autóbussz indul. Vissza Szigetről kedden és pénteken reggel 5 órakor

Számozott helyek!
KOLOZSVÁRON
a posta mögötti autóbussz állomáson

legyalóvizei!
SZIGETREN
a Póteri „Sport” vendéglőben

A szászfenesi tüzerlaktanyában teljes az egyetértés Erdély román és magyar fiai között

Magyar nyelvű oktatás — Magyarul is elhangzik a vezényszó

KOLOZSVAR. — Minap, volt iskolatársammal találkoztam. Az illető három osztályal járt alattam. Hat éve nem találkoztunk egymással és ott az utcákon, ahol egymásba akadunk, feleleveníttük az elmúlt esztendőket, a jelen és a jövőről kezdtünk beszélni. Ő vitte a szót.

— Kilátástalan — mondotta.

— Minden jó lenne, ha nem kelene katonának menjek.

— Miért? — kérdeztem.

— A magyar ifjak helyzete — folytatta barátom — nem a legroszább a román hadseregben. Nem beszélhetnek anyanyelvükön, a kiképzés anyagát nem magyarázzák el nekik magyarul és én nem tudok jól románul.

Kétkedve néztem volt iskolatársamra és megkérdeztem tőle:

— Ki mondta ezt?

— Beszélük — válaszolta.

Gondoltam merészet s ma reggel fél 6 óra körül kibújtam az ágyból. Hat óra után néhány perccel már ott állottam a Szabadság-téri „Ursus” vendégház előtt, ahonnan a katonai gépkocsi szokott indulni, amelyik a városban lakó tiszteteket és altiszteteket reggelenként kiviszi a szászfenesi tüzérégi laktanyába. Már ott várakoztak. Amikor megérkezett a zöldre festett autóbussz, megszólítottam a legmagasabb rangú, egy alezredest. Röviden elmondtam neki azokat, amiket barátomtól hallottam és megkértem, vegyenek fel magukhoz a gépkocsira és így, minden előzetes értesítés, vagy bejelentés nélkül engedjék meg, hogy meggyőződjem a hallottak felől.

A SZÁSZFENESI LAKTANYÁBAN

— Készségesen — válaszolta hibátlan magyar nyelven Ilias Emilian alezredest. Felszálltunk, a gépkocsi megindult és néhány perc múlva bekanyarodott velünk a szászfenesi laktanya udvarára.

— Tessék — mondotta az alezredest szótárba karjait — odamenjen, ahova akar, azt szólítsa meg, akit jól esik.

— En éltem az alkalommal.

Már az első percben megdöbbentő tapasztalom volt. Rájöttem arra, hogy az erdélyi magyar fiatalok között reakciós ügynökök tendenciózusan elferdítik a katonáskodással kapcsolatos kérdéseket. Kalandos vállalkozásokba, tiltott határátlépésekbe sodorják őket.

ITT NEM BESZÉLHETNEK MAGYARUL?

Amint befordultam az épület sarkán, két katonát futott szembe velem. A hátsó hangosan kiabált valamit az elsőnek — magyarul!

— Állj! — kiáltottam rájuk és a katonák dermedt vigyázzállásba meredtek, talán a meglepetéstől a civilruha láttán.

— Hogy mernek magyarul beszélni? — folytattam.

A két katonát értelmes arca megbotránkozó kifejezést öltött és harag villant szemükben. A választ megkaptam:

— Kicsoda az ur? — kérdezte az egyik —, hogy meg akarja a magyar szót tiltani?!

— Hát szabad itt magyarul beszélni? — kérdeztem.

A két katonát egymásra meredt, aztán énram, arcuk csodálkozó volt, mire nekik is elmeséltem azt, amit volt iskolatársamtól hallottam. A két katonát — szilágymegyei fiuk — falrengető kacagásba kezdett, de aztán elhallgattak és rosszalólag csóválták fejüket.

— Hogy mit nem beszélnek — mondotta az egyik s még szólt volna tovább is, de trombitaszó harsant és ezzel váltak el tőlem:

— Sorakozó van, mennünk kell, maga álljon ide — mondották az egyik falmélyedésre mutatva —,

ha már bejötték, biztos ezt is végignézheti.

Behuzódtam az ablakmélyedésbe és figyeltem a feszes rendbe felzárkózó sorokat. Fiatal tiszt állott a csoport mellé, szájáról vezényszavak pattogtak és az ezred egyetlen mozdulatként követte az utasításokat. Amint a gyakorlatozó katonákat szemléltem, Ilias alezredest, a nevelésügyi parancsnok jött hozzám, Magyarán kezdett.

— Reggel 7 óra körül kávéosztás van, fél 8 óra körül kezdődik a nevelési óra. Fegyelmező gyakorlatok, néhány tornagyakorlat, utána pedig felvilágosító előadás...

Miközben a katonák gyakorlatoztak, az alezredesttel felmentünk az épületbe. A folyosókon példás tisztaság, a szobákban olyan rend, mintha női kezek készítették volna. Minden szobában kultursarok van, asztal, néhány szék, a legfrissebb demokratikus napilapok és folyóiratok, falujás és könyvek. Az első emeleten izlésesen díszített kultúrterem, szép színpaddal, amit, mint vezetőm mondotta, igen gyakran használnak.

EGYETÉRTÉS ERDÉLY FIAI KÖZÖTT

Miután megnéztük az épületet, visszatértünk az udvarra. A katonák csoportokban ültek a fől-

dön, egy-egy tisztet vettek körül. A beszélők politikai nevelő órát tartottak. Az egyik csoportban egy százados magyarul vitte a szót. A pontrendszer bevezetéséről beszélt, arról, hogy milyen nagy kérdés oldódott meg ezzel. Az alezredest bemutatott a katonáknak és a századosal együtt félrevonult, hadd faggassam ki őket kedvemre. És a katonák beszéltek. Simon János aranyosgyéresi legény válaszolt kérdéseimre:

KEREKES IMRE ÖRMESTER

Elmondotta, hogy a kosztjuk jó. Amikor a bánásmódról terelődött a szó és megkérdeztem tőlük, tesznek-e nemzetiségi megkülönböztetést a hadseregben, hangos szóval tiltakoztak. Az egyik legény megszólalt:

— En — mondotta — zsidó vagyok. Hat hónapja szolgálom a román hadseregben, örvezető lettem és csak azt tudom, hogy katonák vagyunk. Jó iskola ez a hadsereg a romániai ifjaknak.

— Itt meg lehet tanulni, hogy mi a nemzetiségek közötti igaz egyetértés. Még a vezényszót is elismétlik a nyelvünket beszélő tiszték magyarul is, nem hogy nekünk ne lenne szabad magyarul beszélni — szólt közbe egy másik.

Megtudtam a legényektől azt, hogy majdnem minden magyar fiúnak van valami tisztési rangja, akad olyan is, Kerekes Imre, akit használhatósága miatt nemrég örmesterré léptettek elő.

Miután kimerítő válaszokat kaptam a katonáktól mindazokra a kérdésekre, amiket volt iskolatársam felvetett, elbucuszam tőlük. Az egycsoportba verődött tiszték közé mentem és megismerkedtem az ezred parancsnokával, Onojescu Gheorghe ezredessel is. Örült a látogatásnak és azt üzeni a katonaság előtt álló erdélyi magyar fiataloknak: ne higgyék el a reakciós ráhíreket. Ha kételyek vannak, látogassák meg bármelyik laktanyát és győződjenek meg arról, hogy a demokratikus román hadseregben nincsen román, nincsen magyar, nincsen zsidó, egy van: katonák. És ez a hadsereg szeretettel várja a katonaköteleseket sorai közé.

Nekem csupán ennyi hozzáfűzni valóm van:

Ami leírtam, így történt, átéltem. Amit tapasztaltam, homlokegyenest ellenkeznek a hallottakkal. Meggyőződtem arról, hogy a román hadsereg valóban demokratikus alapokra van felépítve és a nép hadserege.

SZÉKELY GYÖRGY

Kolozs megye földművesei 4 millió kiló gabonát szolgáltattak be

Közel százszázalékosan teljesítették a beszolgáltatási rendeletet

KOLOZSVAR. — A közigazgatási hatóságok, a Demokrata Pártok Blokkja élén a Román Kommunista Párttal, a Magyar Népi Szövetséggel és az Ekés Frontal, valamint ezekben a szervezetekben tömörült földművesekkel megértették a beszolgáltatási intézkedések fontosságát és teljes erővel előmozdították annak győzelmét.

Kolozs megyében 50.718 kisgazda 31.275 hektáron búzát, 960 hektáron rozsot, 5782 hektáron árpat és 6263 hektáron zabot termelt.

Kolozs megye gabonatermése ezévből szárazság miatt nem si-

került úgy, mint az ország más részében. Gazdáink akarátától és munkájától függetlenül az 1947. évi termésfélék gyengébbek ugyan, de a kukoricatermés kilátása nagyon kedvező úgy mennyiségileg, mint minőségileg.

1947 július 25-én összeállított hivatalos gabonagyűjtési terv szerint ebben az évben összesen 4.439.975 kiló gabonát kellett Kolozs megyének beszolgáltatnia.

Kolozs megye földművesei szeptember 7-ig bezárólag beszolgáltattak 4.116.784 kiló gabonát.

A begyűjtött gabonamennyiség ugyan nem nagy, ha a gazdálkodók nagy számát tekintjük és fi-

gyelemben vesszük azt a körülményt, hogy ugyancsak szeptember 7-ig 22.318.237 kiló gabonát csépeltek. Ezzel szemben meg kell jegyeznünk, hogy Kolozs megyében a gazdálkodók többnyire kisgazdák, akik kevés szántófölddel rendelkeznek és nagy a számuk azoknak, akik öt mázsnál kevesebbet termeltek s így mentesültek a beszolgáltatás alól.

Igy a Kolozs megyében elért eredményt örömmel kell üdvözlőnünk, amely bizonyítja, hogy gazdáink becsületesen teljesítették beszolgáltatási kötelezettségüket. Ezzel hozzájárultak a stabilizáció sikeres megvalósulásához.

Nagyszabású nemzetközi ünnepet rendeznek Aradon az 1848-as szabadságharc századik évfordulóján

ARAD. — A városi időközi bizottság legutóbbi ülésén Palincas Ion polgármester bejelentette, hogy a feleletes hatóságok és a Demokrata Pártok Tömbjének hozzájárulását kérte ahhoz, hogy az 1848-as szabadságharc századik évfordulója alkalmából Aradon nagyszabású nemzetközi ünnepséget rendezzenek. Az ünnepséget a román-magyar barátság jegyében szervezik meg.

Az időközi bizottság nagy lelkesedéssel fogadta a bejelentést és bizottságot jelölt ki az előkészületek kidolgozására.

Erélyesen folyik a cséplési családok üzelmének felgöngyölítése

Munkában a GESz — Börtönbe kerülnek a gazdasági szabotálók

KOLOZSVAR. — A Gazdasági Ellenőrző Szerv nyomozói további gabonarejtegetési és cséplési visszaéléseket lepleztek le.

Magyarországon községben Török Simon, Chira Ioan, Majer Simon, Ritti János, Málnási János, Craciun Jakob, Chira Mária a cséplési könyvbe kisebb mennyiséget vezettek be, mint a valódi súlyban kicséplelt gabona súlya — valamennyit letartóztatták.

Közta községből Tata József bíró, Péter Sándor jegyző, Moga Vasile, Foris Gyula gazdasági ellenőr, Danis Vasile, Gadereanu Gavrilá szintén közös egyetértésben, mint a cséplési bizottság tagjai

a cséplési könyvbe a valósigtól eltérő adatokat vezettek be, ezenkívül még egyéb különböző hamisítással és csalással akarták a maguk számára előnyöket szerezni. Valamennyit letartóztatták.

Kolozs községben Mocanu Vasile cséplőgép- és malomtulajdonos a törvényesen megengedett százalékon felül szedett gabonát és az így összegyűjtött mennyiséget teherautón bodoláni lakására szállította. Itt hatszáz kiló gabonát tartózkodott. A vizsgálatnál kiderült az is, hogy Mocanu Vasile az előcséplésnél is százalékos szedtet, bár ezt a törvényt tiltja. Mocanur letartóztatták és eljárás indítottak Fesnik Izidor bíró ellen is, aki szintén szabálytalanságokat követett

el és nem gyakorolt kellő ellenőrzést a cséplésnél.

Valamennyi gabonarejtegetőt és valamennyi cséplőgép- és malomtulajdonost az uszorabírósnak adták át. Velük együtt került az uszorabírósnak börtönbe Friedmann Sándor, a kolozsvári Barzel-féle vaskereskedés tulajdonosa, aki a stabilizáció előtt megragadta a szeg elárúsítását annak ellenére, hogy raktárában 3040 kiló szeg volt felhalmozva. Egyeseknek ugyanakkor különként 650.000 lejes felárral árusította a szeg. A hosszabb idő óta letartóztatásban lévő Friedmann ügyét is rövidesen tárgyalni fogja a kolozsvári uszorabírósnak.

Botrány Newyorkban

Amerika a szabadság hazája — oktatták évtizedeken keresztül a yankeek a világot. Ez kétségtelenül ma is így van. Amerika valóban a szabadság hazája az összes millióosok és csatlósai számára. Az ő számukra minden szabad — a dolgozó millióknak annál kevésbé. A legnyomorultabb azonban a színesbőrűek helyzete. A Truman-imperializmus nemcsak a világ leigázására tör, hanem belpolitikai sikon is teljes egészében átvette a hitleri örökséget, a legvadabb fajellenes uszítást szabadítva el. A négerék megalázó elnyomása, a fajellenes megkülönböztetések egyre gyakoribb alkalmazása új fasizmus ébredésére mutat.

Legutóbb Jesse Owenst, a világhírű futót dobta ki egy newyorki étteremből, mert — néger. Azt az Owenst, aki az utolsó olimpián számos babért szerzett a csillagos lobogónak.

Most újabb s az előbbinél még jellemzőbb newyorki botrányról érkezett hír. Az eset majdnem hihetetlen. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Newyorkban székelő főtákarása megegyezt a Metropolitan Life Insurance Company biztosítótársalattal, hogy ujonnan épített felhőkarcolójukban 600 lakást bocsátanak az ENSz tisztviselői rendelkezésére. A lakások el is készültek s az ENSz-hivatalnokok nagy teherautókon megérkeztek hogy beköltözzenek új otthonukba.

Eddig rendben is lett volna a dolog. Csakhogy megjelentek a háztulajdonos megbízottai és kijelentették, hogy a bérlok egy részét nem engedhetik be a lakásokba, mivel „nem százszázalékosan fehérbőrűek“.

Az ENSz főtákarásának tisztviselői között ugyanis akad számos kínai, maláj, néger, arab és hindu. Márpedig ezek „a piszkos színesbőrűek nem lakhatnak egy fedél alatt fehér emberrel“ — mondták a felsőbbrendű fehér faj newyorki mintapédányai. Természetesen a legkevésbé sem hatotta meg őket az tény, hogy a „piszkos színesek“ között szépszámmal akadnak tudósok neves nemzetközi jogászok, kiváló diplomata. Az sem érdekelte a Metropolitan igazgatóságát, hogy egy nemzetközi szervezet alkalmazottaitól volt szó. Hiába lépett közbe Trygve Lie, az ENSz főtákará, hiába fordult a washingtoni külügyminisztériumhoz, a világ békejére és szabadságának megővésére rendeltett szervezet alkalmazottai Newyorkban — ha színesek — nem kaphatnak lakást, csak a négernegyedben, vagy a kínai fertályban.

Már egymagában ezért a tapasztalatért érdemes volt az Egyesült Nemzetek Szervezetét Amerikába, a klasszikus szabadság hazájába telepíteni, ahol ma a szabadságot így értelmezi a Lincoln, Washington, Roosevelt eszméit megcsúfoló Truman politikája.

A zilahi magyarok a leány-népkollégiumért

Zilah demokratikus magyarsága megértette, mit jelent Erdélyben a népkollégiumok megteremtése. Ennek azzal is tanúsítást adta, hogy szeptember hetedikén jól sikerült Varga Katalin-emlékünnepélyt rendezett s annak jóvedelmét a Magyar Népi Szövetség nöbizottsága által kezdeményezett leány népkollégium javára fordította. Minden reményünk megvan rá, hogy 1948 március 15-re megkezdődik Erdélyben az első kollégium, mely parasztságunk szegénysorsu tehetséges leányai demokratikus nevelésének fellegvára lesz.

Ha
KATONA féle
könyvet akar, hozza
könyvét Kossuth utca
13 szám alá.

Munkásfeltalálók a többtermelés szolgálatában

BRASSÓ. — Dolgozó tömegeink tudják, hogy a stabil pénz alapja a többtermelés és ez megkívánja, hogy az iparban a gyártási eljárásokat minél tökéletesebbre fejlesszék. Gyáraink dolgozói szinte naponta a maquk találékonyságával járulnak hozzá, hogy a termelésben jobb eredményeket érjenek és így segítségére legyenek a stabilizációnak.

Munkásaink mindent elkövetnek a Kommunista Párt termelési javaslata által előírt munkateljesítmény elérésére, sőt annak túlszár-

nyalására is. Hogy miképpen akarják ezt megvalósítani, arra beszédes példa gyáraink munkásainak egymás megsegítése.

A brassói Astra-gyár munkája késedelmet szenvedett, mert nem volt a vasúti kocsikhoz szükséges csavarfej. Gépeik nem voltak, hogy ezt házilag előállítsák. A Metrom-gyár dolgozói átalakítottak egy 400 tonnás dörzs-sajtót és neki fogták a csavarfej gyártásához. Nem ment könnyen, de sikerült. Most vígan szállítanak az Astrának annyi csavart, amennyi

csak kell és gyorsan, minden késedelem nélkül készülhetnek el a vagonok.

Hasonló formában siettek segítségére a Metron munkásai az állami pénzverőnek is. Nagy mennyiséggel fokozták a váltópénz előállításához szükséges fémlapok gyártását.

A nemes versenyben az Astra sem maradt le. Itt az öntéshez felhasznált föld szítalását tökéletesítette a gyár műszaki személyzete és így sikerült az öntőde termelését lényegesen felemelni.

Számoljunk le Maniu magyar cinkosaival!

A román sajtó egyre határozottabban, egyre élesebben foglalkozik a Maniu-féle összeesküvő csoport küszöbönálló perével és a függetlenségéhez, szabadságához és szociális haladásához ragaszkodó román nép nevében a legszigorúbb ítéletet követeli.

A következetesen gondolkodó romániai magyar demokratákat nem éri váratlanul ez a határozottság és éles hang. A Magyar Népi Szövetség sajtója mindig félreérthetetlenül rámutatott a román demokrácia őszinte és harcos tényezőire, élükön a Román Kommunista Párttal. Nem egyszer vállaltuk a népszerűtlenséget is a magyar realció szélesen gyűrűző suttorgásaival és alattomos rágalmaival szemben. Nem egyszer kellett szembeszállnunk azokkal a kicsinyes kételkedőkkel, akik a fától nem látták az erdőt és a Maniubarát sovinszta elemek kilengéseit összetévesztették és össze is akarták téveszteni a becsületes román demokráciával.

Az igazi román demokrácia felülkerekedése, megerősödése és végleges leszámolása a reakciós, áldemokrata „történelmi” pártokkal és nagyjaikkal egyben a Magyar Népi Szövetség demokratikus politikájának végleges felülkerekedését és megerősödését kell hogy jelentse mindazokkal a bizonytalan és ingadozó elemekkel szemben, akik állandó bizalmatlankodásokkal a demokratikus román és magyar erők összefogásának gáncsvesztői voltak és ezzel a magatartásukkal a Maniu-féle összeesküvés magyar hasonmásait, a Nagy Ferenó-féle összeesküvők erdélyi próbálkozásait támogatták.

A Maniu-per és a román nép kívánta szigorú ítélet előreláthatólag maga után vonja az egyes reakciós hatósági elemek részéről mindmáig eltussolt Maniu-gárdista gyilkosságok megtorlását. Maniu mellé kerülnek a vádlottak padjára Egeres, Kispetri, Magyarzsvát, Kendilóna, Gyanta, Tenke, Csikszentdomokos egyszerű dolgozóinak gárdista gyilkosai is. És ráadásul sor kerül majd mindazokra, akik ezeket a gyilkosokat mindmáig rejtőzgették. A Maniu-per alapjában, gyökeresen tisztítja meg a demokratikus Romániát a fasiszta múlt befurakodott elemeitől, világos megvilágításra mindazokra, akik a román demokrácia becsületében kételkedni mertek.

Hát mi megelőzdünk-e azzal, hogy a román nép oldalán csak Maniu és összeesküvői ellen emeljük vádat? Becsület dolga, meggyőződés dolga, ki kell mondanunk: a Maniu-per teljes tételezéséhez hiányzik még azoknak a néparuló magyar reakciósnak a vádlottak padjára való helyezése, akik az egyszerű magyar dolgozókat gyilkoltató Maniuval a választások idején és azóta is szövetkeztek a népi demokrácia megvalósítása, a stabilizáció, az ország újjáépítése és az együttélő népek békés nyugalma ellen.

A jövő héten állapítják meg a közmunka új megváltási díját

A régi lejben kifizetett és igazolt közmunkamegváltást nem kell újból megfizetni

KOLOZSVAR. — A városi adóhivatal a napokban fizetési felszólításokat küldött a város lakóinak, akiknél a közmunkamegváltás díjainak befizetését szorgalmazta. Ezen a címen egycsékeltől 168 lejt, másoktól 84 lejt követelt. A felhívásban a fizetésre 8 napi határidőt tűztek ki. Tekintettel arra, hogy a város lakosságát tájékoztatlan az új közmunkamegváltási díjakról, munkatársunk felkereste Kovács Gyula dr.-t, a városi adóhivatal adókvivétési osztályának vezetőjét, aki a következőket mondotta:

— A közmunkamegváltás új díjait még nem állapítottuk meg, most dolgozunk a tervezetben s valószínűleg a városi

időközi bizottság a jövő héten, szerdán fogja tárgyalni, illetve jóváhagyni.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy a városi adóhivatal vezetősége miért küld ki fizetési felhívásokat, ha még a díjakat nem állapították meg, Kovács Gyula dr. azt válaszolta, hogy azokat csupán előlegként kérik. Arra a kérdésre, hogy mi történik azokkal, akik augusztus 15-ig régi lejben eleget tettek kötelezettségüknek, azt a választ kaptuk, hogy a most készülő tervezet szerint, akik hiteles nyugtával tudják a befizetéseket igazolni, azokat úgy veszik, mint akik eleget tettek fizetési kötelezettségüknek.

A tervezet szerint a kézi munka megváltás díja napi 100 lej lenne, tehát öt napra 500 lej. Ertesülésünk szerint ezt az összeget szeptember 30-ig kellene kifizetni, mely idő után büntetésből annak kétszeresét kell fizetni.

Felhívjuk a város vezetőségének figyelmét arra, hogy a most kiküldött fizetési felszólítások csak papír és költségpócsékolást jelentenek a városnak s arra adnak alkalmat, hogy a város dolgozóit feleslegesen zavarják. Hisz az új közmunkamegváltásdíjak megállapításával a fizetési felszólításokat újra ki kell kézbesíteni.

Csángó népi kollégistát várnak Szilágyba

Petőfi-kötetek indulnak Bákó felé

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség szervezeti előterése Moldvában, ahol eddig reakciós papok még az istentiszteleten sem túrték meg a magyar nyelvhasználatot, általános elismerésre talált a demokratikus magyar közvéleményben. A Világosság hirdásai nyomán az ország minden sarkából érdeklődnek a moldvai csángók nemzeti szervezkedése, anyanyelvi kultúrájukhoz való eljutása és a demokratikus Románia szellemében való átnevelése iránt.

A szilágy megyei Kraszna község „Fazekas Mihály” népi kollégiuma levelet intézett a MNSZ országos közművelődési bizottsághoz és egy 12—15 éves moldvai csángó-magyar fiúcska számára teljesen ingyenes lakást és ellátást ajánl fel. A krasznai népi kollégium gondját akarja viselni a moldvai magyar diáknak és a helyi egységes gimnáziumban ösztöndíjas helyet biztosít neki. „Tetekben is meg akarjuk bizonyítani” — írja a népi kollégium igazgatója — „hogy Cziko Nándor képviselő testvér munkáját csángó testvéreink között mennyire megbecsüljük”.

Kolozsvárt ugyanezt a megbecsülést a Magyar Népi Szövetség demokratikus moldvai uttörése iránt a „Méhkas” diákszövetkezet lelkes fiataljai mutatták ki. Száz-

tíz darab értékes könyvet juttattak el a MNSZ központjába azzal a rendeltetéssel, hogy ezeket ingyenesen osszák ki a szervezet bákó megyei tagjai között. Az adományban Petőfi Apostola és János vitéze, Kós Károly „Budai Nagy Antal” című drámája, Nagy István egyik elbeszélése és számos más korszerű magyar irodalmi termék szerepel.

A krasznaiai népi kollégiumi

hely-megajánlása és a kolozsvári ajándékkönyvek máris utban vannak a MNSZ bákói titkársága felé. A moldvai magyarok megismerkednek egy költő nevével, akitől az egész világ tud, csak hozzájuk nem juthatott el még a híre s egy anyanyelvén írni-olvasni nem tudó csángó legényke hamarosan csomagol és utnak indul a krasznaiai vendéglátó népi kollégium felé.

LEGUJABB SPORT

A világbajnok magyar vízilabdázók eldöntetlenül játszottak Jugoszlávia csapatával

MONTE-CARLO. — Az uszó- és vízilabda Európa-bajnokságok második napján a 200 méteres mellúszás elődöntőt tartották meg. A döntőbe Németh (Magyarország), Cerer (Jugoszlávia) 2 perc 45.1 másodperccel, Szegedi (Magyarország) 2 perc 44.2 másodperccel, Rome (Anglia) 2.47.1 mp-el, míg Johnson (Island) 2 perc 54 másodperccel került be.

A vízilabdamerkőzések során a világbajnok magyar csapat váratlanul 3:3 (1:2) arányban eldöntetlenül végzett a Jugoszlávia elleni mérkőzésen. A magyar csapat góljait Kislegi 2 és Szívós szerezték. A többi eredmények: Belgium—Anglia 7:1. Franciaország—Ausztria 6:1.

Az Universitatea 2:1 arányban győzött az ASA ellen

A Bukarestben csütörtök délután lejátszott mérkőzésen az Universitatea csapata szép játék után 2:1 arányban biztosan győzött a Nemzeti Bajnokság első osztályába most besorolt katonacsapat, az ASA ellen.

SZÓFIÁBAN a magyar rendőrválogatott a Spartak csapatától 2:0 arányban vereséget szenvedett.

PRÁGÁBAN az MTK a Slavia csapatát 7:2 (5:1) arányban legyőzte. Az MTK góljait Sándor 3, Kertesi 2, Hudegkuthi és Bodola szerezték.

Elfogták a Szentgyörgy-téri betörés tettesét és büntetését

KOLOZSVAR. — Régen körözött betörőbanda vezére került rendőrkézre, véletlen folytán. Szeptember 5-ről 6-ára virradó éjszaka ismeretlen tettesek feltörték és kifosztották Sarbu Leontina Szentgyörgy-téri trafikkját. A betörők 600 Carpati cigarettát és 640 egyéb cigarettát, 50 csomag másodosztályú dohányt, 20 csomag elsőosztályú dohányt, több ezer lej értékű bélégeket és egy aranygyűrűt zsákmányoltak.

bélégeket, Leigazolta, majd miután az asszony nem tudott kielégítő választ adni a bélégek eredetére vonatkozóan, bekísérte a rendőrségre.

Az előállított nő — Bányai Magdolna, kolozsvári lakos — azt vallotta, hogy a bélégeket átadó férfi régi ismerőse Marcus Ioannak hívják. A bélégek eredetéről nem tudott felvilágosítást adni. A nyomozók csakhamar kézrekerítettek Marcust is, Marcus a kereszt-kérdések sulya alatt megtört és bevallotta, hogy ő tört be a Szentgyörgy-téri trafikkba. Ezen a betörésen kívül négy másik betörés eikövetését is elismerte. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a betörésről Bányai Magdolnának is tudomása volt. Marcus Ioannal őt is átkísérték az ügyészségre.

Szeptember tizenötödikén nyílnak a tanonciskolák

A Szakszervezeti Tanács felhívása a munkaadókhoz

KOLOZSVAR. — A Szakszervezeti Tanács és a tanonciskolai főfelügyelőség felhívja a munkaadók figyelmét, hogy a munkásoktatási törvény értelmében minden munkaadó köteles tanoncot tanonciskolába iratni. A beiratás utolsó napja szeptember 14. A beiratást követő napokban a

tanonciskolai főfelügyelőség és a Szakszervezeti Tanács ellenőrző összeírást fog végezni. Azokat a munkaadókat, akiknél iskolába be nem iratott tanoncjukat, vagy tanonclányokat találnak, szigorú büntetésben részesítik.

A tanítás az összes tanonciskolában szeptember 15-én kezdődik.

Használt hordókat,
üvegeket savanyúságra bérelek vagy veszek Mineral Impel, Szabadság-tér 33. I. e.

A Monitorul Oficial és az összes lapok részére hirdetés, előfizetés felvétele és pontos teljesítése tartárszolgálat. Mozireklámok stb. Bukaresti ügyek intézése
UMBU
Mária Királyné-utca 34.

ADAS-VETEL
ELADNÁM, vagy elcserelném gyermekkosimát egy női kerékpárért. Picizis (volt Hegyvölgy)-utca 5. 7243
RADIO modern, új típusu, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 7229
ELADÓ egy 500 kilóig mérő mérleg. Györgyalvi-ut 86 szám. 7259

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelleg hirdetésenként 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveghirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenként 4—5 lej. Házasság—levelezés 5 lej szavankint. Nyiltér szavankint 10 lej.

ASZTALI főzőkemenét és Zephir kályhát veszek. Kondász illatszertár, Unió-utca 4. 7244
RADIO VILAG 1946—47. év összes számai kapható, számonkint 40 lej. Rádiókönyv 1947 400 lej. Pénz előzetes beküldése mellett plusz 20 lej portókölt. s, szállítja Libraria Vestul, Arad. F. ÜVEGESZEKRÉNY, használt pult eladó. Unió-utca 9, földszint. Gr. 350-ES DKW oldalkosaras motorke-rekpár, jó gumikkal, olcsó eladó. Rad-dák-utca 7 szám. 7261
INGATLAN-LAKÁS
ELCSERELENEM nagy szoba, konyhás lakásomat a Dermata közelében egy kis szoba, konyhával. Pap-utca 55, hátul az udvarban. 7249

Fésű-üzemi berendezés

(fogazó gépek, 3/2 lóerős villanymotor csiszoló korongok, csiszoló gép, gépsziják stb.) alkalmi áron eladók
Cim a kiadóban

ALLAST KAPHAT
BODEGÁMHOZ társat keresek. Ar-pád-ut 9, Lászlóné. 7256
ALLAST KERES
GRÁFLEVELEZÉST román, német, magyar, francia, angol nyelven, óra-

könyvelést vállal perfect munkacér. Erdékldni: Transcolectiv, Szabadság-tér 27 szám. 7258
BUKARESTBE elmennék kisgyermek mellé egy uriházhoz. Címeket a kiadóba kérek „Gyermek” jellegre. 7255

KÜLÖNFELÉK
SZILVAIFÖZŐ üst kiadó. Munkási-utca 36, szikviz-üzem. 7257
TARKA tehenet találtam, igazolt tulajdonosa átveheti Szász Domokos-utca 13, Sipsnál. 7250
ELVESZÉFT 11-én délelőtt a Szabadság-téri padon egy szalma retilkül Kovács Katalin névre szóló igazolványokkal. Kérem a megtalálót, az iratokat juttasson el a Székelyhadosztály-utca 9 szám alá. 7263
2 SZOBÁS komfortos, burorozott lakást keresek. Költségeket megfizetem. Cim: Lőcsei, Sincái-utca 16 szám, földszint. Gr.
ZONGORA és éneklőrák legmagasabb kiképzésig. Mária királyné-utca 34. II. emelet 12.

Bukaresti ügyeket elintézek. Szombaton délután utazom.
UUU iroda
Mária Királyné-u. 34.

Pénz: könyveket pénzért (vagy bizományba) veszünk! Ady. József Attila köteteket, technikai, orvosi, művészeti munkákat, regényeket, minden nyelven épállapotu, jó könyveket!
UUUU
Kolozsvár, Mária Királyné-u. 34.